

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

13. An sponsa possit resilire à sponsalibus, quando sponsus permittit se ab alia impudicè tangi per oscula, amplexus, &c. Et quid, si huiusmodi oscula, & tactus fortè essent frequentes? Et an ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

RESOL. XIII.

An sponsa possit resilire à sponsalibus, quando sponsus promittit se ab alia impudice tangi per oscula, & tactus, amplexus, &c?

Et quid, si huiusmodi oscula, & tactus forte essent frequentes?

Et an sponsalia, etiam si iurata sint, dissolvantur, si alter ex contrahentibus fornicationem admisit? Ex part. 3, tr. 4, Ref. 282. alias 283.

§. 1. Notandum est ex cap. quem admodum 23, de iureiurand. si alter ex contrahentibus fornicationem admisit, sponsalia dissolvi, etiam si iurata sint, dissolvuntur tamen in fauorem innocentis, & ideo si innocens adhuc velit contrahere, alter tenetur. Et hoc procedit, etiam si sponsa per vim cognita fuerit, & omnino reuens. His suppositis ex Basilio Pontio de matrim. lib. 12. cap. 17. nu. 3. & aliis communiter, queritur an sicut sponsus potest resilire à sponsalibus, quando sponsa permittit se impudice tangi per oscula, amplexus, &c. an, inquam, hoc sit licitum sponsi, quando sponsus id efficeret. Respondeo negatiue cum Reginaldo tom. 2. lib. 31. cap. 36. num. 262. & Sanchez tom. 1. lib. 1. disp. 55. num. 5. quia id sponsæ non est dedecus, nec est mutatio aliquis momenti, & solum pares sunt ratione mutæ fornicationis ad dissoluenda sponsalia. Verum de hac sententia dubitat Gutierrez de matr. c. 31. n. 1. in fine, & illam limitat Coninch de Sacram. disp. 23. dub. 7. n. 56. & Layman in Theol. mor. lib. 5. tr. 10. p. 1. c. 2. n. 11. nisi forte eiusmodi oscula & tactus essent frequentes ita vt indicarent propensum valde sponsi in alterum animum, vt merito possit timeri, ne ipse minus sit sponsam amaturus, aut fidem ei non seruaturus.

Sup. hoc in Ref. seq.

Sup. hoc in Ref. not. præteritæ, §. 2. in fine.

RESOL. XIV.

Femina Nobilis contraxit sponsalia cum Caio, queritur, an possit ea dissolvere propter oscula, & tactus impudicos cum altera?

Et difficultas est, virum liceat virique sponso & sponsalibus resilire, quando vterque fornicationem commisit post sponsalia?

Et notatur cum sponsalia valida sunt, tunc si post cognitionem causam ad dissoluenda sponsalia, quis cognoscit carnaliter sponsam, amittit ius dissolendi sponsalia?

Idem est, quando viri copulatus matrimonio cum vxore post cognitum eius adulterium eam cognoscit, quod amittit ius petendi diuortium?

Et quid, si supradicta sponsalia erant nulla ipso iure, an per copulam valida fiant, si contingat ipsa copula cum scientia illius defectus, qui erat in sponsalibus?

Et quid, si sponsus ignorat ius resilendi, & cum ea ignorantia cognoscit sponsam, an censetur sponsalia ratificare?

Et notatur, quod in foro interiori conscientia sponsus non amittit ius resilendi, si accedat ad sponsam sine animo perseverandi in sponsalibus?

Et an accedens ad sponsam absque animo cedendi proprio iuri, possit resilire à sponsalibus & solum compensare damnum?

Imo non tenetur recompensare damnum illatum, quando accedens protestatur sponsa se ad ipsam accedere cum voluntate non renouandi iuri resilendi à prioribus sponsalibus?

Et an que supradicta sunt de fornicatione carnali, locum habeant in spirituali, scilicet in hæresi, & maxime quando Hæretici cohabitatio est innocenti periculosa? Ex part. 10. tr. 11. & Misc. 1. Ref. 18.

Tom. 11.

§. 1. DE hoc casu interrogatus, probabiliter affirmatiue respondi, mixta auctoritate Caltri Palat. & rationibus ab ipso adductis tom. 5. disp. 1. punct. 25. num. 8. cui adde Leandrum de Sacrament. tom. 2. tr. 1. §. 9. disput. 2. quest. 37. & Hurtadum disp. 2. difficul. 11. num. 42. & Ochaguiam, tract. 1. de matrim. quest. 23. num. 1. eò quod prædictis osculis, & tactibus fides in sponsalibus data violetur. Quippe contrahentes sponsalia promittunt nedum corpus suum non tradere alteri in matrimonij vsum, sed sibi inuicem reseruare, vt matrimonio contracto, eo vti possint: quam tamen sponsonem admittens oscula, & tactus, violat: ergo illi fides non est necessario seruanda, quia frangenti fidem fides seruanda non est. Præterea, esto ex prædictis osculis & tactibus sponsus, spectata hominum conditione, non reputetur vilior, sicuti reputatur sponsa; at negari non potest, reputari impudicum; & suspicionem non leuem ingerere, sponsam minus esse amaturum, & fidem non seruaturum: quæ videntur sufficere ad sponsalium dissolutionem.

Sup. hoc in Ref. præteritæ.

2. Non nego tamen, opinionem negatiuam esse probabiliorē, quam olim ego docui, & tunc nouissimè Pater Perez de matrim. disput. 9. sect. 16. num. 8. & alij, asserentes, hoc procedere, si ex parte Fœminæ oscula, & tactus fuerint admissi; scdus autem ex parte viri; vt erat in casu nostro: quia ob prædicta oscula, & tactus vilior redditus non est, nec probum est Fœminæ cum illo contrahere. Excipit tamen Coninch, nisi oscula, & tactus ita sint frequentes, vt indicent propensum valde sponsi in alteram animum, & merito timeri possit, quod sponsam non sit amaturus, aut fidem non seruaturus. Idem tenet Layman, lib. 5. tract. 10. part. 1. cap. 2. num. 10.

Docuit in Ref. not. præteritæ.

Sup. hoc ibi dem in fine.

3. Sed difficultas etiam est, vtrum liceat vtrique sponso à sponsalibus resilire, quando vterque fornicationem commisit post sponsalia? Sanchez lib. 1. disp. 55. num. 10. sequutus Henriquez, lib. 1. de matrim. cap. 14. num. 6. & Coninch disp. 23. dub. 7. num. 65. sentiunt, non fœminam, sed solum virum posse in eo euentu ab sponsalibus resilire. Probant, quia ex parte sponsi in eo casu datur compensatio delicti, non autem respectu sponsæ; quia delicta sunt valde imparia. Hæc sententia est satis probabilis: sed non minus probabilem affirmatiuam esse existimo, quam tener Palas ubi supra num. 10. & Perez, sect. 16. num. 2. cum Leandro, quest. 34. Ratio est, quia in causa matrimonij vterque sponsus æqualis est: ergo mutua fornicatio compensatur, ita vt delictum vnus compensetur cum delicto alterius. Firmo, quia cum vterque coniux post contractum matrimonium, commisit adulterium; vir adulter non potest mulierem adulteram repudiare, quamuis adulterium vxoris sit grauius adulterio viri, vtpote ignominiosius, & periculosius; ergo similiter nec sponsus potest repudiare, seu dissolvere sponsalia, quando vterque commisit fornicationem post sponsalia; tamen sponsus subeat maiorem ignominiam, ac damnum per fornicationem sponsæ, quam subeat sponsa per fornicationem sponsi.

Sup. hoc in Ref. seq.

4. Respondent aduersarij, longè difficiliorē esse separationem tori, quam sponsalium. Sed contra est, quia licet multo facilius soluantur sponsalia, quam matrimonium, quoad torum, sponsalia enim ob quamlibet notabilem mutationem superuenientem dissoluntur; separatio verò tori non ita facile fieri potest: attamen quoad fornicationem æquiparatur in iure, scilicet ex cap. Quem admodum de iureiurando; vt nimirum sicut fornicatio,

Ff quæ